

BESLUT

2014-05-26

Dnr: 14/00276

SAKEN

P1 Debatt, 2014-02-02, program om rasism i Sverige; fråga om opartiskhet och otillbörligt gynnande

BESLUT

Programmet frias. Granskningsnämnden anser att det inte strider mot kravet på opartiskhet eller innebär ett otillbörligt gynnande av kommersiella intressen.

PROGRAMMET

Det aktuella programmet var det första i Sveriges Radios (SR) serie *P1 Debatt*. Rubriken för programmet var "Hur mycket rasism tål Sverige?". Programmet leddes av en moderator/programledare och besöktes av 19 olika gäster som berättade om sina erfarenheter och diskuterade företeelsen rasism. Programledaren sa inledningsvis följande.

Vår tids absolut största och viktigaste fråga; den om rasismen. Debattvågorna har gått höga. Det har varit blackface tårtor, Tintin, lilla hjärtat. Det har varit brevet Bästa Beatrice, det var Reva och Kärrtorp och Guldbaggegalan och listan kan göras oändligt lång. Och rubriken för den här debatten är: Hur mycket rasism tål Sverige?

Därefter inleddes ett samtal där olika personer berättade om sin syn och sina upplevelser om rasism i Sverige. Programledaren presenterade först ut en journalist.

Det är ju så att när man talar om rasism, man kan tala om antisemitism, man kan tala om islamofobi, xenofobi, afrofobi. Alltså, det finns en massa olika namn för det här. Det finns en massa olika rasismer och rasismerna har olika skepnader. Jag skulle vilja börja med dig, [journalistens namn]. Du är adopterad från Sydkorea, du är journalist och författare till boken *Gul utanpå*.

Journalisten avslutade sin berättelse om rasism genom att säga följande.

(Journalisten) – Ja, exakt. Det hänger ihop med den här förskjutningen av debatten

också. Och nu ska jag inte alls basha Sverigedemokraterna eller skylla på dem. Men sedan de kom in i riksdagen har alla de åtta partierna börjat prata om rasism och främlingsfientligen enbart i termer av kultur, etnicitet och religion. Men det förminskar ju allting som har med hudfärgsrasism att göra och de här kamperna måste tas parallellt. Men det görs inte och jag tycker att det är stort problem i dag. Särskilt när nynazistiska rörelser växer sig starkare och starkare. (Programledaren) – [Journalistens namn], vi har sverigedemokraterna med oss här i dag och ganska snart så ska [sverigedemokratens namn] få chansen att bemöta detta. Jag skulle vilja hälsa välkommen till [debattörs namn]. [Debattörs namn], svensk-palestinsk debattör, hur ser den rasism du har mött ut? (Debattör) – Den är i huvudsak på grund utav min religion och inte i huvudsak på grund utav mitt palestinska ursprung. (Programledare) – Och då kanske jag ska passa på att berätta för er som, det här är ju inte tv, måste berätta att du har en slöja på dig. Och du har konverterat till islam för några år sedan. Du gick från att vara majoritetsbefolkning till att höra till en minoritet.

Sedan fick en förespråkare för organisationen Megafonen tala. Hon sa bland annat följande.

Jag skulle vilja upplysa om den strukturella rasismen som skapar det här utanförskapet i förorterna i dag, som gör att barn föds in i Sverige med utländska föräldrar som har invandrat hit dels i deras uppväxt får se hur deras föräldrar exkluderas från hela samhället. Men de här barnen föds också in med en diagnos som säger att de är framtidslösa. Du är inte välkommen någonstans, du är inte välkommen inne i stan, inte ens på sociala umgängesplatser. Men till och med i förorten själv så får du ständigt veta bara genom att slå upp vilken tidning som helst att du är en ligist, du är en gangster, du bor i en ort som är Sveriges nya Chicago och diverse annat. När det väl var upplopp i Husby så var det ett stort fokus på vad som händer i Husby men det brinner fortfarande i Husby, i folks sinnen och det bryr man sig inte om i dag. Man bryr sig bara om det materiella, när bilen brinner då har man ett offer. Men offren är egentligen medborgarna där som är ständigt avvisade.

Programmet fortsatte med två personer som medverkat i demonstrationerna mot rasism i Kärrtorp. De berättade att de hade skrivit ett öppet brev mot vardagsrasism. Därefter medverkade en sociologiprofessor som studerat främlingsfientlighet och nationalism. Sociologiprofessorn berättade bland annat att folk i världen blir mer toleranta om man ser över tid. Sedan fick flera gäster berätta om sina upplevelser av rasism och en komiker höll en så kallad stå-upp om sin syn på rasism. Programledaren frågade bland annat komikern om när han hade premiär för sin nya föreställning. Komikern svarade vilka datum föreställningen hade premiär i Stockholm och Göteborg samt vad föreställningen hette. Programledaren frågade därpå en opinionsbildare om hur hon upplevt rasism. Följande sades.

(Programledare) – Ja. [opinionsbildarens namn], din upplevelse av rasism skulle jag vilja höra. (Opinionsbildare) – Jag har ingen personlig upplevelse av rasism. Och jag vet inte om det gör mig unik eller om jag har haft tur eller om det är så att det är viktigt att fundera kring vad vi menar när vi säger rasism och vad det är för upplevelser som kategoriseras under det. Och det är givetvis så att det finns en individuell uppfattning om att utsättas för rasism och sedan så finns det standarddefinitioner av det. Men jag tror att frågan för dagens debatt är felställd därför att den dels inte definierar vad vi menar med hur mycket rasism Sverige tål, därför att vi definierar inte vad rasismen är. (Programledare) – Men, rasism, det vet väl du vad det betyder? (Opinionsbildare) – Jag är inte säker på att min definition av rasism är densamma som din eller någon

annans här inne och det är ett stort problem för den här debatten. Därför att ordet rasist har devalverat, skulle jag säga. (Programledare) – På vilket sätt då? (Opinionsbildare) – Därför att det har blivit ett sätt att inte ta jobbiga diskussioner. Och det har blivit ett sätt att tysta meningsmotståndare där vi inte längre är särskilt intresserade av vad det är för budskap som sprids utan vi är mer intresserade av vem avsändaren är. (Programledare) – Du menar att vi är frikostiga med rasiststämpeln. Men finns det rasism i Sverige? (Opinionsbildare) – Absolut. Det finns massor av rasism i Sverige. Men jag tror att man ska passa sig för att definiera den i strukturella termer därför att det leder till att vi inte ser det som faller utanför strukturerna. Och det som är det intressanta med diskussionen vi för i dag, det är att alla som har utsatts för rasism säger att: 'Jag vill inte utsättas för att jag uppfyller inte föreställningen eller idébilden av att vara muslim eller rom eller jude eller så vidare'. Men det är ju det som vi har byggt hela den här diskussionen kring. En identitetspolitik som säger att vissa människor på grund av härkomst kommer att bete sig på ett visst sätt. Och det är det som blir problemet när man pratar om rasismen som strukturell. Man flyttar fokus från det individuella ansvaret till någon slags diffus struktur som ingen riktigt kan ta ansvar för.

Sändningen avbröts därpå för *Ekot*. Programmet fortsatte sedan enligt följande.

(Programledare) – Och då vill jag fråga [opinionsbildarens namn] här. Du sade precis innan vi gick till Ekosändningen att vi är lite för frikostiga med att använda rasiststämpeln. Vad menar du med det? Ska man inte kalla folk som är rasister för rasister? (Opinionsbildare) – Jo, men då måste man säga vad man menar med att folk är rasister. Är man rasist därför att man diskriminerar? Ja. Är man rasist för att man tycker att man ska diskutera hur mycket invandring vi ska ha i Sverige, som ju är reglerad? Vi har inte fri invandring alltså måste man kunna diskutera hur mycket man ska ha. Är man rasist då? Knappt. Och den distinktionen görs inte riktigt därför att man vill gärna inkludera så mycket som möjligt, vilket har ett syfte. Men problemet är att när man inkluderar för mycket så blir det också svårt att bemöta de problem som faktiskt finns med riktiga åtgärder. Och jag blir också väldigt beklämd av det jag hör här där man någonstans producerar en bild av att växer man upp som invandrad under vissa förhållanden så har man ingen möjlighet att lyckas i Sverige för att Sverige är strukturellt rasistiskt. Det om något gör ju att det finns ingen anledning att varken utbilda sig eller anstränga sig eller att arbeta därför att du är ändå diskriminerad. Och det tror jag föder mer en känsla av utanförskap och en känsla av att det spelar ingen roll vad jag gör i det här samhället för jag kommer alltid stå längst bort. (Programledare) – Menar du att man i stället borde skönmåla samhället och framställa det som betydligt mer gynnsamt för alla för att människor ska inspireras, eller vad då? (Opinionsbildare) – Jag menar att man behöver vara mer nyanserad. Debatten, som den förs i dag, syftar inte till att vara nyanserad, den syftar till att vara dogmatisk och polariserande. Och det leder till att vi får en väldigt svart-vit bild av både de utmaningar som finns men också av det faktum att Sverige är ett land där vi är oerhört toleranta, där vi har fantastiska möjligheter att ta oss fram men det finns ett pris till det och det är att vi behöver anstränga oss mycket mer än de som givetvis är födda här och har kontakter och så vidare. (Programledare) – Och jag förstår ju att du säger det. Jag ska också berätta för våra lyssnare runt om i landet att du står här, du är väldigt vacker, du är väldigt välklädd, du är akademiker, du är jurist, du är vit, du är kristen, du är europé. Och då kanske man också har en världsbild där rasismen inte är en vardaglig upplevelse eller ett sår eller ett trauma som man bär med sig? (Opinionsbildare) – Jag tycker att det är ett väldigt fördomsfullt sätt att säga därför att det enda du gör det är att du betraktar mig utifrån och det är rasism. Att betrakta någon utifrån och att inte lyssna till den berättelse som jag har som handlar om ett väldigt hårt arbete för att komma dit jag är i dag. Jag har inte fått någonting gratis och det är när vi först tror att allting kommer gratis då är det lönt att lägga sig ner och dö för att vi kommer aldrig att lyckas. (Programledare) – Men vilka är det som tror att allt är gratis och kan du förstå att det

finns rasistiska hierarkier? Inte bara i Sverige utan i hela världen så finns det rasistiska hierarkier? (Opinionsbildare) – Absolut. Absolut, visst finns det rasism i alla länder. Men det är viktigt att komma ihåg att när vi börjar prata om den strukturella rasismen som någonting som utövas av en vit majoritet mot en icke-vit majoritet, det första vi gör då det är att börja se skillnad på människor baserat på hudfärg, det vill säga detsamma som vi anklagar rasisterna för att göra och det är helt fel väg att gå. (Programledare) – Det är väldigt intressant. Vi ska få höra fler som ser på detta utifrån olika perspektiv. Och då har vi direkt från Lund, du utbildade dig till rörläggare, du är fackligt aktiv, [Namn], och du är också vänsterpartist. Kommer du att kandidera?

Senare i programmet fick en Sverigedemokrat från SD Kuriren komma till tals.

(Programledare) – Ja, [Sverigedemokraternas namn], SD Kuriren. Du har suttit och viftat här några gånger. För du har känt så här att 'Åh, nej, jag förstår' och du har velat komma in några gånger. Så nu får du bara passa på. Men du ska faktiskt i jämlikhetens namn, eftersom jag vill visa samma behandling för alla, så vill jag fråga så här: på SD Kuriren, försöker ni öka den etniska mångfalden? (Sverigedemokraten) – Vi är ju en partitidning så det är våra medlemmar som skriver men vi har haft krönikor från personer med invandrarbakgrund. Jag själv är ju andra generations invandrare och jag är chefredaktör, så att det beror väl på. Men det i sig är ju inte vad vi enas kring utan vi enas ju kring vår politik, partiets politik och det vi för fram där, de åsikter som ska stå i fokus. Det är ju grunden. Jag känner också att jag vill passa på att inflika redan nu att vi, Sverigedemokraterna, har ju bara ett media och det är min tidning. Det är inget annat. Även om de säger sig vara sympatisörer med oss och säkert är vissa det så... (Programledare) – Ja, eller sponsor och finansiera andra forum eller så. Det har ni anklagats för. (Sverigedemokraten) – Precis. Men vi finansierar ju inga andra mer, utan det är vi, det är jag, SD Kuriren som är vår tidning och inget annat. (Programledare) – Hur upplever du rasismen i Sverige och hur skulle du vilja definiera den, [Sverigedemokraternas namn]? (Sverigedemokraten) – Jag tror att jag ligger ganska nära, alltså vad [opinionsbildarens namn] sade tidigare och vad jag även pratat med [journalistens namn] lite grand i rasten nu här att, det är ju väldigt viktigt att definiera vad man menar, självklart. Och för mig så är det synd att det är väldigt mycket som landar kring just ordet och man använder rasism hit och dit i stället för att se: vad är det för problem vi upplever? (Programledare) – Vad är... (Sverigedemokraten) – Det finns fördomar men alla fördomar är inte alltid rasism. Och för mig så är det väldigt stor skillnad om det är någonting som är medfött, ens etniska bakgrund, ens hudfärg, det är ju liksom självklar rasism. Sedan kan det vara precis lika vidriga fördomar beroende på vilka åsikter man har, eller vilken grupp man tillhör. Men det är ändå någon slags skillnad i om det är någonting som man själv står för, den personlighet man har byggt eller om det är någonting som bara är utifrån, någon egenskap jag har fötts med. Det tycker jag är en ganska viktig punkt att börja med att definiera. Många här har fått frågan om man själv har upplevt rasism och det har jag också. Och det intressanta här är att jag har upplevt den mest som sverigedemokrat, inte inom mitt parti men när jag står ute i valstugorna så får jag höra att jag är blodsförrädare, jag är polack i blodet, jag borde ju fatta bättre än att rösta på mitt parti. Jag borde ha vissa åsikter på grund av min bakgrund. (Programledare) – Men det är väl inte rasism att människor är kritiska mot ett parti? (Sverigedemokraten) – Men de är ju inte kritiska mot mitt parti. De är kritiska mot att jag, på grund av mina gener, på grund av mina föräldrars bakgrund, har fel åsikter. (Programledare) – Nej, att du borde ha vetat bättre kanske, menar de? (Sverigedemokraten) – Ja, att jag borde ha andra åsikter på grund av vem jag är, vad jag är född med. I stället för att se vad har jag för åsikter och varför har jag dem? (Programledare) – Men det du menar är så klart att en annan etnisk bakgrund eller att man har invandrade föräldrar inte behöver vara något vaccin, eller inte behöver betyda att man är per automatik, antirasist. (Sverigedemokraten) – Nej, men det är klart jag är antirasist. Alltså, det... (Programledare) – Är du antirasist? (Sverigedemokraten) – Ja, men det är självklart. Det är... (Programledare) – Och hur arbetar du och

Sverigedemokraterna mot rasismen? (Sverigedemokraten) – Jag anser ju att vår politik är väl den som är mest antirasistisk eftersom vi vägrar att definiera människor efter varifrån de kommer. Utan vi tror att alla kan gå in och bli en del av samma gemenskap. (Programledare) – På vilket sätt då? För att ni har ju ändå varit de som har varit ganska bra på att försöka hitta, sätta gränser och exkludera människor. Alltså, på Sverigedemokraternas sida så kunde man ju läsa alltifrån olika nationella attribut, om allt ifrån att man skulle ha trasmattor och, alltså vad som ändå ingick i definitionen av svenskheten. (Sverigedemokraten) – Det är väldigt vanligt att vi får frågan 'vad menas med svenskhet och vad är det som är svenskt?' Vi är väldigt tydliga med och har alltid, så länge jag har varit med i alla fall, varit tydliga med att det är hur du själv identifierar dig om du är svensk. Det är din identitet, hur du känner dig. Kan jag solklart säga att det här är mitt hemland, när jag är ute och reser, vart längtar jag? Jag längtar till våra skogar, till mitt land, till sättet vi lever här. Ja, men då är jag med största sannolikhet svensk. Sedan är det många som vill ha en specifik definition. Ja, men då kan man väl räkna upp, det är många som (ohörbart). Jag minns jag läste Maurice Rojas som pratade om att vi har olika kulturer, vanliga svenskar, vi är fortfarande till stor del bönder, vi är inte riktigt vana vid storstadskulturer än. Man brukar prata om att vi står på lite längre avstånd än i vissa andra kulturer. Alltså, det finns många olika kulturella drag. (Programledare) – Den senaste tiden så har ju väldigt många av era medlemmar också hängts ut som de som sprider näthat, som också sprider rasism. (Sverigedemokraten) – Jag vet inte om det är väldigt många medlemmar. Det har varit ett antal. Researchgruppen själva sade att över huvud taget bland de, jag utgår att det är det du syftar till, så var det kanske 1 500 ungefär. Det är knappast så att alla de är medlemmar. Vi hade partistyrelsemöte nyss och ett antal personer uteslöts just på grund av de har skrivit där. Vi har inte vetat om det tidigare. Men min upplevelse är att vi tar och markerar tydligt när det dyker upp rasistiska åsikter. När man klistrar på någon åsikt baserat på ens härkomst eller något sådant för det hör inte hemma i vår politik. (Programledare) – Och vad gör ni för att motverka islamofobi? (Sverigedemokraten) – Alltså, det är samma sak där. Man måste se skillnad på om man kritiserar vissa drag, vissa extrema händelser eller åsikter som förs fram kontra att man skulle peka ut alla som kallar sig muslimer för att vara extremister. Det menar inte jag, alltså det gör inte vi och det är viktigare att lyfta fram den skillnaden. Och det är säkert att vi, precis som många andra, också kan bli ännu bättre på att lyfta fram den skillnaden. Men problemet är ju att man sätter många likhetstecken i dag mellan, börjar man närma sig ett visst ämne, ja, då är man antingen rasist och man börjar närma sig att prata om invandringens omfattning och vilka konsekvenser eventuella kulturkrockar kan ha, att det finns olika särbehandling, börjar man bara närma sig att prata om att det finns extremistisk politisk islam, ja men då är man per automatik inkopplad i samma grupp som alla islamofober. (Programledare) – Okej. Så ni slåss för rätten att få säga vad ni vill utan att kallas för någonting? (Sverigedemokraten) – Nej, nej, det gör vi inte. Självklart måste man få kallas för saker men...[---]

ANMÄLNINGARNA

Programmet har anmälts av 16 personer som sammanfattningsvis anser att programledaren drev sin egen agenda i debatten. Anmälarna anser att hon tog ställning mot Sverigedemokraterna och deltagare som inte delade hennes uppfattning om strukturell rasism. Flera anmälare anser vidare att programledaren raljerade över den så kallade opinionsbildarens uttalanden på ett förlöjligande och kränkande sätt.

En anmälare ansåg vidare att det var en osmaklig produktplacering av den medverkande komikerns kommande stå-upp framträdande.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

SR anser att programmet överensstämmer med kravet på opartiskhet och med bestämmelsen om otillbörligt gynnande och anför i huvudsak följande.

P1 Debatt är en av SR:s satsningar inför EU-parlamentsvalet och riksdagsvalet. Det är ett direktsänt debattprogram med uppdrag att lyfta upp, samla ihop och diskutera några av de mest brännande värderingsfrågorna inför valen. Till programmet bjuds flera medverkade in för att debattera frågor, ibland som de har egna erfarenheter av för att kunna bidra med sina personliga perspektiv. Syftet är att skapa oväntade möten och en livlig debatt. Programmet ska skilja sig från traditionella valdebattprogram som sänds i P1.

Redan inledningsvis stod utgångspunkten klar för lyssnarna i det aktuella programmet då programledaren inledde med att presentera ämnet och flera uppmärksammade händelser som under året hade skapat debatt.

SR ska som utgångspunkt i utbudet, enligt demokratibestämmelsen i radio och tv-lagen, värna principen om alla människors lika värde. Med hänvisning till denna kan det inte, enligt programbolaget, vara problematiskt att ha en debatt där det som utgångspunkt slås fast att det förekommer rasism i Sverige. Vad begreppet innebär och hur rasismen tar sina uttryck diskuterades dock utifrån flera olika aspekter under programmets gång.

Debattdeltagarna gav sin syn på begreppet och bidrog med flera olika perspektiv på just frågan i vilken form rasism förekommer. Det fanns dels de som menade att det finns strukturell rasism/diskriminering i samhället, dels de som ansåg att så inte var fallet. SR kan inte se att programledaren tog ställning i den frågan, det vill säga om rasismen som sådan var strukturell eller inte.

Programledaren i *P1 Debatt* ska både driva diskussionen framåt men också förhålla sig till och skapa kontakt med publiken på plats. Hon ska använda sin personlighet på ett sätt som är nytt för programledare i P1. I den aktuella sändningen hade programledaren själv erfarenheter av det ämne som diskuterades, nämligen rasism i olika former. Det framgick till viss del. SR kan dock inte se att det skulle vara ett ställningstagande i en kontroversiell fråga att i sammanhanget låta personliga erfarenheter av främlingsfientlighet och utanförskap komma fram.

Anmälarna är som nämnt ovan kritiska till programledarens förhållningssätt till vissa av deltagarna. Programledarens roll i ett debattprogram som detta är att driva diskussionen framåt genom att tydliggöra debattämnen med provocerande frågeställningar och påståenden. Programmet gästades inledningsvis, som ovan nämnts, av flera personer som själva hade erfarenheter av rasism och flera var överens om att det förekommer strukturell rasism/diskriminering i olika former. Detta synsätt ifrågasattes av den inbjudna så kallade opinionsbildaren som själv klargjorde att hon inte har någon personlig erfarenhet av just rasism. Hon

menade att man i dag är för frikostig med ”rasiststämpeln” på bekostnad av att prata sakfrågor och att debatten var för onyanserad utan fokus på det individuella ansvaret. Eftersom programmet handlade om rasism och hur människor behandlas mot bakgrund av sitt utseende valde programledaren, precis som med flertalet andra medverkande, att i det sammanhanget beskriva opinionsbildaren för lyssnarna. Syftet var att på det sättet formulera en fråga om debattdeltagarnas olika inställningar till frågan om strukturell rasism kanske grundade sig på egna erfarenheter av den. Detta fick opinionsbildaren replikera på och framhöll att det just är ett sådant synsätt, att döma människor efter utseende som är problematiskt. SR anser inte att deltagaren ”förlöjligades” av frågan, vilket naturligtvis inte var syftet, utan att den måste anses rymmas inom ramen för ämnet som diskuterades.

Programbolaget anser inte heller att det står i strid med regelverket att programledaren, i ett debattprogram om rasism, ställer kritiska frågor till en representant för Sverigedemokraterna för att klargöra hennes ståndpunkter. Mot bakgrund av vissa uttalanden och partiets inställning till invandring, integration med mera anser programbolaget att det var motiverat att ifrågasätta hennes svar. Detta för att klargöra vilken hennes uppfattning var.

I det direktsända programmet medverkade komikern främst mot bakgrund av sin aktuella politiska stå-upp-föreställning som under valåret 2014 granskar makten. Föreställningens innehåll var relevant med tanke på det ämne som diskuterades i programmet, nämligen rasism. Nyligen medverkade komikern också i tv-programmet *Skavlan* där han diskuterade just rasism och främlingsfientlighet med Norges statsminister Jens Stoltenberg. I föreställningen formulerade komikern sig, på sitt karaktäristiskt satiriska sätt, kring sina egna erfarenheter av ämnet. Som en av Sveriges ledande kulturpersonligheter, som många kan identifiera sig med, fanns det ett betydande informations- och underhållningsintresse att låta komikern framträda och berätta om innehållet i föreställningen. Framförandet i programmet handlade om människors attityder till olikheter.

I samband med komikerns framträdande frågade programledaren i förbigående, avslutningsvis, efter premiärdatumet. Det förekom inte några säljfrämjande inslag så som värdeomdömen om föreställningen. Inte heller angavs specifikt var den ägde rum eller några prisuppgifter. Namnet på föreställningen nämndes två gånger totalt. SR anser inte att föreställningen framhövdes på ett otillbörligt sätt utan att det eventuella gynnande som uppkom i samband med omnämnandet var motiverat i sammanhanget.

AKTUELLA BESTÄMMELSER

SR ska utöva sändningsrätten opartiskt och med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i radion (14 § i sändningstillståndet). Kravet på opartiskhet tillämpas enligt granskningsnämndens praxis i princip fullt ut på programledare, reportrar och andra som genom sin ställning i ett program kan uppfattas som företrädare för programföretaget. Bestämmelsen innebär bland annat att en programledare eller reporter inte får göra värderande uttalanden eller ta ställning i kontroversiella frågor.

Ett program som inte är reklam får inte på ett otillbörligt sätt gynna kommersiella intressen. Det får inte uppmuntra till inköp eller hyra av varor eller tjänster eller innehålla andra säljfrämjande inslag, eller framhäva en vara eller tjänst på ett otillbörligt sätt (14 kap. 2 § radio- och tv-lagen). Ett gynnande av ett kommersiellt intresse är otillbörligt om det inte kan motiveras av något informations- eller underhållningsintresse.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden konstaterar att utgångspunkten för debatten var flera inbjudna gästers olika erfarenheter av rasism. Nämnden har i sin praxis godtagit att en programledares frågor kan ha en provokativ karaktär och har beaktat att en programledares uppgift vid intervjuer är att – genom ett kritiskt förhållningssätt – tydliggöra den intervjuades ståndpunkt. Nämnden anser inte att programledarens något tillspetsade uttalanden eller förhållningssätt i övrigt medför att programmet strider mot kravet på opartiskhet.

Nämnden konstaterar att programledaren frågade när den medverkande komikern hade premiär för sin stå-upp-föreställning. Programledarens uttalanden innehöll inga positiva omdömen, prisuppgifter eller direkta uppmaningar till besök av komikerns föreställning. Nämnden anser vidare att det gynnande som uppkom genom komikerns medverkan i programmet uppvägdes av ett underhållningsintresse. Programmet strider därför inte mot bestämmelsen om otillbörligt gynnande av kommersiella intressen.

Detta beslut har fattats av Martin Holmgren, K-G Bergström, Elisabet Bäck, Ingrid Carlberg, Maria Edström, Leif Hedman och Jan Holmberg efter föredragning av Johannes Wik.

På granskningsnämndens vägnar

Martin Holmgren

Johannes Wik